

РЕЦЕНЗІЯ

**доктора економічних наук, професора,
в.о. завідувача кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу
Західноукраїнського національного університету
АВГУСТИНА Руслана Ростиславовича
на дисертаційну роботу
КРІЛЯ Ігоря Зеновійовича
«Економічні детермінанти цифрової трансформації логістичних процесів у
структурі міжнародного ринку»
подану на здобуття ступеня доктора філософії
у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
за спеціальністю 051 «Економіка»**

Актуальність теми дисертації та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Розвиток міжнародного ринку дедалі більше визначається цифровими технологіями, які змінюють принципи організації глобальних ланцюгів постачання, механізми взаємодії між учасниками ринку та підходи до управління логістичними процесами. Поширення цифрових платформ, електронної комерції, хмарних сервісів, технологій штучного інтелекту, Інтернету речей і великих даних створює нові можливості для оптимізації логістичних операцій, підвищення прозорості руху товарів, скорочення витрат і прискорення прийняття управлінських рішень. Унаслідок цього цифровізація логістики перетворюється на один із ключових чинників конкурентоспроможності підприємств і національних економік у системі міжнародних економічних відносин.

Разом із тим ефективність цифрової трансформації визначається не лише рівнем технологічного розвитку. Її масштаби та результати залежать від комплексу економічних чинників, серед яких інвестиційна активність, якість цифрової та транспортної інфраструктури, рівень розвитку інноваційної екосистеми, доступність цифрових рішень, регуляторне середовище, інтенсивність міжнародної торгівлі та ступінь інтеграції країн у глобальні ланцюги створення вартості. Вивчення взаємозв'язку цих чинників дає змогу оцінити закономірності цифрової модернізації логістичних процесів і визначити умови, за яких цифрові технології забезпечують найбільший економічний ефект.

Практичний інтерес до цієї проблематики посилюється змінами, що відбуваються у світовій економіці під впливом геополітичної нестабільності, трансформації міжнародних транспортних маршрутів, зростання вимог до стійкості ланцюгів постачання та необхідності швидкого реагування на ризики. За таких умов цифрові інструменти стають не лише засобом підвищення ефективності логістичних процесів, а й важливою складовою забезпечення безперервності міжнародної торгівлі та адаптації бізнесу до нових умов функціонування.

Для України дослідження економічних детермінант цифрової трансформації логістичних процесів має важливе значення з огляду на інтеграцію до європейського економічного простору, модернізацію транспортно-логістичної системи та відновлення економіки. Аналіз економічних передумов цифровізації логістики дає змогу обґрунтувати напрями підвищення ефективності управління міжнародними логістичними потоками, зміцнення позицій українських підприємств на світових ринках і розширення їх участі у глобальних ланцюгах створення вартості. Це визначає наукову та практичну доцільність дослідження економічних детермінант цифрової трансформації логістичних процесів у структурі міжнародного ринку.

Зв'язок роботи з науковими планами, програмами, темами. Дисертаційне дослідження виконано в межах науково-дослідної теми Західноукраїнського національного університету «Моделювання та аналіз складних систем та процесів» (державний реєстраційний номер 0120U103793), де автором розроблено теоретико-концептуальні засади дослідження цифрової трансформації логістичних систем, визначено економічні передумови її розвитку та обґрунтовано підходи до аналізу впливу цифровізації на функціонування логістичних процесів у структурі міжнародного ринку.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Оцінка змісту дисертаційної роботи, її структури, логіки викладу матеріалу, методичного забезпечення та джерельної бази свідчить про належний рівень наукового опрацювання обраної проблематики. Робота вирізняється цілісністю, послідовністю викладу, чітким

взаємозв'язком між окремими розділами та відповідністю структури поставлених меті й завданням дослідження. Представлені наукові положення, висновки та практичні рекомендації є достатньо аргументованими, спираються на результати проведеного теоретичного й аналітичного дослідження та характеризуються внутрішньою логічною узгодженістю. Дисертація має завершений характер і є самостійною науковою працею, виконаною з дотриманням сучасних вимог до наукових досліджень.

Наукова достовірність отриманих результатів забезпечується комплексним застосуванням загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, адекватних предмету, меті та поставленим завданням. У роботі використано системний підхід, методи наукової абстракції, аналізу та синтезу, порівняння, економіко-статистичного аналізу, структурно-функціонального дослідження, узагальнення й інтерпретації результатів. Їх поєднання дало змогу всебічно дослідити економічні чинники цифрової трансформації логістичних процесів, визначити закономірності їх розвитку та оцінити вплив цифровізації на функціонування міжнародних логістичних систем.

Емпіричну основу дослідження становлять офіційні статистичні матеріали міжнародних організацій, результати досліджень міжнародних консалтингових компаній, аналітичні звіти логістичних операторів, міжнародні індекси цифрового розвитку, нормативно-правові акти, а також наукові праці українських і зарубіжних учених. Використання різнопланових інформаційних джерел забезпечило достатню репрезентативність дослідження, об'єктивність проведеного аналізу та належний рівень обґрунтованості сформульованих висновків.

Наукові результати дисертації характеризуються системністю, логічною послідовністю та ґрунтуються на органічному поєднанні теоретичних положень із результатами проведених аналітичних досліджень. Сформульовані автором висновки є закономірним підсумком виконаної роботи, відповідають поставленим меті та завданням дослідження, а запропоновані рекомендації мають практичну спрямованість і можуть бути використані під час удосконалення управління логістичними процесами в умовах цифрової трансформації міжнародного ринку.

Загалом дисертаційне дослідження відзначається належним рівнем наукової обґрунтованості, методологічної виваженості та практичної цінності. Отримані результати є достовірними, висновки є аргументованими, а запропоновані рекомендації мають як теоретичне, так і прикладне значення, що дає підстави розглядати дисертацію як завершене самостійне наукове дослідження, виконане на високому професійному рівні.

Зміст дисертаційної роботи, її структура та наявність елементів наукової новизни. Дисертаційна робота вирізняється чіткою та послідовною структурою, яка відповідає меті, завданням і логіці проведеного дослідження. Вона складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 229 сторінок, з яких 190 сторінок займає основний текст. Результати дослідження належним чином ілюстровано 19 рисунками та 64 таблицями, що сприяє кращому сприйняттю й узагальненню отриманих результатів. Інформаційно-джерельну основу роботи формують 259 найменувань, серед яких наукові праці вітчизняних і зарубіжних авторів, нормативно-правові документи, статистичні матеріали та аналітичні звіти. Довідкові й допоміжні матеріали подано у двох додатках загальним обсягом 8 сторінок.

Композиція дисертації характеризується логічною завершеністю та взаємозв'язком усіх структурних елементів. Послідовність викладу матеріалу забезпечує комплексне розкриття досліджуваної проблематики та дозволяє простежити розвиток авторської наукової концепції від теоретичного обґрунтування до практичних рекомендацій. Зміст роботи засвідчує високий рівень володіння сучасними методами економічного аналізу, уміння автора критично оцінювати наукові підходи, систематизувати результати досліджень і формулювати обґрунтовані висновки. Наукові положення, запропоновані Крільом Ігорем Зеновійовичем, відображають його особистий внесок у розвиток теоретичних і прикладних засад цифрової трансформації логістичних процесів у системі міжнародних економічних відносин.

Ознайомлення зі змістом дисертації та аналіз наукових публікацій здобувача свідчать про самостійність виконання дослідження, належний рівень

наукової новизни отриманих результатів і їх відповідність обраній тематиці. Представлені у роботі наукові положення є достатньо аргументованими, мають теоретичну цінність і практичну спрямованість, а сформульовані висновки ґрунтуються на результатах проведених досліджень.

Окремої уваги заслуговують наукові результати, отримані автором у процесі виконання дисертаційної роботи. Запропоновані положення відзначаються новизною, методологічною обґрунтованістю та прикладною значущістю, а їх реалізація сприяє розвитку теоретичних підходів і практичного інструментарію цифрової трансформації логістичних процесів у структурі міжнародного ринку, зокрема:

методичний підхід до оцінювання цифрової зрілості логістичних процесів шляхом поєднання показників рівня автоматизації логістичних операцій, розвитку цифрової інфраструктури, інтеграції інформаційних систем та ефективності управління логістичними потоками, що дозволяє комплексно оцінювати рівень цифрової трансформації логістичних систем;

визначення та систематизація економічних детермінант цифрової трансформації логістичних процесів у структурі міжнародного ринку, серед яких виокремлено макроекономічні, інвестиційні, інфраструктурні, технологічні та інституційні фактори, що формують умови цифровізації міжнародної логістики та впливають на ефективність функціонування логістичних систем;

методичний підхід до оцінювання економічних передумов цифрової трансформації логістичних процесів шляхом розроблення індексу економічних детермінант цифрової трансформації, який, на відміну від існуючих підходів, інтегрує макроекономічні, інвестиційно-інноваційні, цифрово-інфраструктурні та інституційно-логістичні фактори в єдиному інтегральному показнику, що забезпечує можливість комплексного оцінювання готовності економічного середовища до цифрової трансформації логістики;

практичні напрями підвищення ефективності цифрової трансформації логістичних процесів у структурі міжнародного ринку, що передбачають розвиток цифрової логістичної інфраструктури, удосконалення інформаційної взаємодії між учасниками міжнародних логістичних систем та впровадження

сучасних технологій управління логістичними потоками.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях. Основні результати дисертаційної роботи пройшли належну наукову апробацію та відображені у 10 публікаціях загальним обсягом 4,9 друкованих аркушів, з яких 4,1 друкованих аркушів належать особисто авторові. Науковий доробок здобувача включає п'ять статей, опублікованих у фахових наукових виданнях України, а також п'ять тез доповідей у матеріалах міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій. Такий формат оприлюднення результатів забезпечив їх фахове обговорення та апробацію в науковому середовищі.

Зміст опублікованих праць повною мірою відображає основні теоретичні положення, результати проведених досліджень, сформульовані висновки та запропоновані практичні рекомендації. Публікації є логічно пов'язаними з тематикою дисертації та розкривають її ключові наукові положення, що свідчить про достатній рівень висвітлення отриманих результатів.

Наявність необхідної кількості наукових праць, їх змістове наповнення та відповідність темі дисертації підтверджують дотримання Крільом Ігорем Зеновійовичем принципів академічної доброчесності, відкритості та публічності наукових досліджень. Водночас результати апробації засвідчують наукову значущість виконаного дослідження, його актуальність для сучасної економічної науки та готовність автора до професійної дискусії щодо запропонованих теоретичних положень і практичних рекомендацій як у вітчизняному, так і в міжнародному науковому середовищі.

Важливість одержаних здобувачем результатів для науки і практики. Практична цінність дисертаційної роботи полягає у формуванні науково обґрунтованих підходів до підвищення ефективності управління логістичними процесами в умовах цифрової трансформації міжнародного ринку. Отримані результати можуть бути використані під час розроблення та реалізації стратегій цифрової модернізації логістичних систем, удосконалення механізмів управління матеріальними й інформаційними потоками, а також підвищення адаптивності підприємств до змін глобального економічного середовища. У дисертації

всесторонньо проаналізовано вплив економічних чинників на цифровізацію логістичних процесів, що дало змогу визначити ключові напрями їх трансформації та обґрунтувати роль цифрових технологій у забезпеченні ефективного функціонування міжнародних ланцюгів постачання.

Також практичну спрямованість мають запропоновані автором методичні рекомендації, аналітичний інструментарій та підходи до оцінювання рівня цифрової зрілості логістичних систем. Їх застосування створює підґрунтя для комплексної оцінки стану цифрової трансформації підприємств, виявлення пріоритетних напрямів цифрового розвитку та обґрунтування управлінських рішень щодо впровадження сучасних інформаційних технологій у сфері логістики. Використання запропонованих розробок сприятиме підвищенню результативності логістичної діяльності, удосконаленню управління ланцюгами постачання та зміцненню конкурентних позицій суб'єктів господарювання на міжнародному ринку.

Значущість та практична орієнтованість отриманих результатів підтверджується їх впровадженням у діяльність низки організацій та підприємств. Зокрема, окремі положення і рекомендації дисертації використано в роботі Берестинської міської ради Харківської області (довідка б/н), ТОВ «Пріоритет-горіх» (довідка № 1-22-2026 від 25.04.2026 р.), ТОВ «Технічний центр «Діакон» (довідка № 12-2026 від 15.04.2026 р.) та ТОВ «ІДЕН ТРАНС» (довідка б/н), що свідчить про їх прикладну цінність і можливість практичного використання в діяльності суб'єктів господарювання.

Окремі результати дослідження інтегровані в освітній процес кафедри економічної кібернетики та інформатики Західноукраїнського національного університету, де вони використовуються під час викладання профільних навчальних дисциплін і методичного забезпечення освітнього процесу (довідка № 126-27/1392 від 02.06.2026 р.), що підтверджує їх науково-методичну цінність та практичну значущість для підготовки фахівців економічного профілю.

Відсутність академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації у дисертаційній роботі. Аналіз змісту дисертаційної роботи, перевірка коректності наведених аналітичних матеріалів, оцінка використаної

інформаційної бази та результатів апробації запропонованих автором науково-методичних розробок дають підстави стверджувати, що отримані результати є достовірними та належним чином обґрунтованими. Усі сформульовані висновки безпосередньо випливають із проведеного дослідження, відповідають меті та поставленим завданням. Під час ознайомлення з дисертацією не виявлено ознак фабрикації, фальсифікації чи інших порушень, які могли б поставити під сумнів достовірність отриманих наукових результатів.

Дотримання вимог академічної доброчесності підтверджується результатами перевірки рукопису дисертації на наявність текстових запозичень, проведеної Західноукраїнським національним університетом. Перевірку виконано із застосуванням програмного комплексу StrikePlagiarism.com, за результатами якої встановлено належний рівень оригінальності дисертаційного тексту. Зафіксовані текстові збіги не мають ознак неправомірного запозичення та пояснюються використанням усталеної наукової термінології, нормативно визначених формулювань, бібліографічних описів і коректним цитуванням наукових праць із дотриманням вимог академічного цитування.

Отже, результати проведеного аналізу дисертаційної роботи, а також офіційні матеріали перевірки рукопису підтверджують самостійний характер виконаного дослідження, відповідність роботи принципам академічної доброчесності та відсутність ознак неправомірних запозичень, фабрикації чи фальсифікації наукових результатів.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації. Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, її наукову новизну, теоретичну та практичну цінність загалом, поряд із зазначеними вище вагомими результатами слід наголосити, що в роботі мають місце окремі положення, які є дискусійними та потребують обговорення.

1. Окремі положення дисертації, присвячені стратегічним напрямам цифрової трансформації логістичних процесів, доцільно було б розширити шляхом розроблення сценаріїв розвитку міжнародного ринку в умовах цифровізації та посилення глобальних економічних ризиків. Такий підхід дозволив би більш повно оцінити перспективи реалізації запропонованих

автором концептуальних положень і підвищив би прогностичну цінність дослідження.

2. Запропонований автором методичний підхід до оцінювання впливу цифровізації на логістичні процеси потребують більшої конкретизації щодо джерел вихідних даних та умов їх практичного застосування. Це дозволило б підвищити рівень відтворюваності результатів та їх придатність для використання в прикладних економічних дослідженнях.

3. Практична складова дослідження могла б бути посилена шляхом більш детального обґрунтування економічної доцільності впровадження запропонованих заходів. Зокрема, доцільним є доповнення рекомендацій розрахунками очікуваного ефекту у вигляді зниження логістичних витрат, підвищення продуктивності або зростання ефективності використання ресурсів.

4. Запропонований у дисертації методичний підхід до оцінювання цифрової зрілості логістичних процесів (підрозділ 3.1 дисертаційної роботи) потребує більш чіткого обґрунтування вибору складових критеріїв та індикаторів. Доцільно детальніше пояснити, чому саме обрані показники вважаються репрезентативними для вимірювання рівня цифрової зрілості, а також яким чином забезпечується їх повнота та несуперечливість.

Загалом, вищезазначені зауваження не применшують наукової та практичної цінності результатів дослідження і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Загальний висновок

Узагальнення результатів аналізу дисертаційної роботи Кріля Ігоря Зеновійовича на тему «Економічні детермінанти цифрової трансформації логістичних процесів у структурі міжнародного ринку» дає підстави констатувати, що вона є самостійно виконаним, завершеним і належно апробованим науковим дослідженням, у якому розв'язано важливе наукове завдання, актуальне для розвитку сучасної економічної науки. Дисертація відзначається цілісністю наукової концепції, достатнім рівнем теоретичного опрацювання проблематики, методологічною виваженістю та логічною побудовою. Структура роботи є послідовною, а її зміст повністю узгоджується з

темою дослідження, поставленою метою, визначеними завданнями та спеціальністю 051 «Економіка».

Отримані автором результати характеризуються науковою новизною, теоретичною обґрунтованістю та практичною значущістю. Запропоновані висновки й рекомендації базуються на комплексному аналізі теоретичних положень і емпіричних даних, мають прикладне спрямування та можуть бути використані для вдосконалення управління логістичними процесами в умовах цифрової трансформації міжнародного ринку. Основні положення дисертації пройшли належну наукову апробацію, знайшли відображення у публікаціях автора та виконані з дотриманням принципів академічної доброчесності.

За своїм змістом, рівнем наукової аргументації, методичним забезпеченням, структурою та оформленням дисертаційна робота відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», а також постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

З огляду на викладене вище, дисертаційна робота відповідає встановленим вимогам, а її автор, Кріль Ігор Зеновійович, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Рецензент:

**в.о. завідувача кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу
Західноукраїнського
національного університету
доктор економічних наук, професор**

Руслан АВГУСТИН

